

Protokoll funktionshinderrådet

Närvarande:

Ordförande

Nils Duwähl (DHR)

Ledamöter

Christer Jerström (ÅSS)

Elsa Brunemalm (SDF)

Niklas Bjurström (FRS/Epilepsi föreningen i Stor-Stockholm)

Tjänstemän

Lina Blombergsson, socialförvaltningen

Karin Bülow, äldreförvaltningen

Håkan Andersson, överförmyndarförvaltningen

Tove Bergek Fagerlund, äldreförvaltningen

Tove Ahner, äldreförvaltningen

Lisa Gagnerud, socialförvaltningen

Philip Stewén, borgarrådssekreterare (S)

Frånvarande

Gunnar Sandström (SRF)

Gunilla Antemar (FRS/Neuro)

Micaela Kedhammar (Attention/FRS)

Sekreterare

Therese Englund, socialförvaltningen

Lisa Gagnerud, socialförvaltningen

Tidpunkt:

Den 18 september 2025 klockan 14:00-16:00.

Plats:

Konferensrum Storfors, Storforsplan 36, Farsta

Bilagor

Bilaga 1 - Meningsfull tillvaro för personer med funktionsnedsättning.pptx

Bilaga 2 - Yttrande från Lovisa.docx

1. Godkännande av föredragningslista

Den utsända dagordningen godkändes.

2. Val av justerare och tid för justering

Nils Duwähl och Niklas Bjurström utsågs att justera dagens protokoll. Justeringar ska vara klar måndag förmiddag den 22 september 2025.

3. Karin Bülow (direktör, äldreförvaltningen)

Karin Bülow presenterar sig och uttrycker glädje över att delta i sammanträdet. Hon förklarar att hon tillsammans med Jonna Hermansson delar på representationen mellan pensionärsrådet och funktionshinderrådet, och att Jonna Hermansson denna gång är engagerad i Socialstyrelsens pågående pandemiutredning. Karin Bülow berättar att hon är ny på Äldreförvaltningen sedan den 1 januari, men har en lång bakgrund i Stockholms stad där hon arbetat i 26 år, bland annat som stadsdelsdirektör i Skarpnäck. Hon har omfattande erfarenhet från äldreomsorgen i olika roller, såsom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, korttidsboenden och dagverksamheter, samt tidigare erfarenhet från LSS. Avslutningsvis betonar hon att hon ser fram emot ett gott samarbete även inom funktionshinderrådet.

Rådet ställer frågor om förvaltningens framtidsambitioner och särskilt om den nya socialtjänstlagens betydelse. Det uttrycks oro för hur personer med funktionsnedsättning som fyllt 65 år ska få sina behov tillgodosedda, och hur äldreboenden kan göras mer tillgängliga då många fortfarande inte fungerar ur ett tillgänglighetsperspektiv. Rådet lyfter även bristen på parkeringsplatser vid nybyggnationer, vilket försvårar för anhöriga, samt pekar på bristen på insatser för döva och dövblinda, särskilt på teckenspråk efter 65 års ålder. Det ställs också frågor om representation för dessa grupper i stadens arbetsgrupper, exempelvis kommunstyrelsens pensionärsråd.

Karin Bülow svarar att förvaltningen har många framtidsambitioner, där den nya socialtjänstlagen utgör en central del. Hon framhåller att fokus framåt ska ligga på individens behov snarare än på ålder, vilket är en viktig förändring. Samtidigt beskriver hon de stora utmaningarna med en växande äldre befolkning och betonar behovet av långsiktiga strukturer, tillgängliga boenden och personal med bred kompetens. Hon instämmer i att insatser för döva och dövblinda är otillräckliga och berättar att arbete har påbörjats men ännu inte nått hela vägen. När det gäller parkeringsfrågan hänvisar hon till den pågående revideringen av stadens strategi för en åldersvänlig stad. I arbetsgrupperna finns personer med grav hörselnedsättning men inte döva eller dövblinda, vilket hon ser som en brist. Avslutningsvis understryker hon vikten av funktionshinderrådet som expertforum och välkomnar ett fortsatt nära samarbete.

Rådet tackar Karin Bülow för att hon kom och gästade rådet.

4. Tove Bergek Fagerlund och Tove Ahner (strategier, äldreförvaltningen)

Tove Bergek Fagerlund och Tove Ahner visar ett bildspel (se bilaga 1).

Tove Bergek Fagerlund och Tove Ahner informerar om Äldrenämndens budgetuppdrag, i samråd med Socialnämnden, som syftar till att utreda hur personer med funktionsnedsättning, 65 år och äldre, kan få en fungerande övergång till meningsfull tillvaro genom riktade aktiviteter och träffpunkter, både i ordinärt boende och LSS-boenden.

Bakgrunden är att ensamhet och psykisk ohälsa är vanligt bland äldre med funktionsnedsättning och att gruppen växer, vilket ökar behovet av anpassade insatser. Kartläggningar visar att öppna träffpunkter sällan är bemannade eller fullt tillgängliga, vilket riskerar att utestänga många. Särskilt utsatta är personer som går i pension från daglig verksamhet, bor i grupp- eller servicebostäder eller har psykisk ohälsa eller kognitiva sjukdomar. Målgruppen är mycket heterogen, med exempelvis intellektuell funktionsnedsättning, autism, förvärvad hjärnskada och fysiska funktionsnedsättningar.

En workshop arrangerad i samverkan med social- och idrottsförvaltningen visade att befintliga verksamheter har svårt att tillgodose behoven, och exempel på riktade insatser är Mimers dagverksamhet, träfflokaler för socialpsykiatri samt seniorträffar i LSS-boenden. Övergången från biståndsbedömda insatser till öppna träffpunkter är ofta svår, och behov finns av nya strukturer, tätare samverkan och pilotprojekt för mer riktade insatser.

Rådet betonar vikten av samarbete med civilsamhället, enkelhet i aktiviteter och närhetsprincipen, samtidigt som teckenspråk är avgörande för döva och dövblinda. Diskussionen tydliggjorde målgruppens komplexitet och behovet av långsiktiga lösningar för delaktighet och livskvalitet.

Rådet tackar Tove Bergek Fagerlund och Tove Ahner för att de kom och gästade rådet.

5. Lisa Gagnerud (utredare, socialförvaltningen)

Lisa Gagnerud visar hemsidan:

<https://funktionsnedsattning.stockholm/olika-former-av-insatser/olika-insatser-dar-teckensprak-erbjuds/>

På uppdrag av rådet visade Lisa Gagnerud hur man nu kan hitta utförare som erbjuder stöd på teckenspråk på stadens hemsida. Bakgrunden är att rådet tidigare påpekat att det varit svårt att hitta denna information och att det inte går att sortera på språk, vilket har försvårat för personer som behöver teckenspråkig service. Som en direkt följd av denna synpunkt har Lisa och förvaltningen tagit fram en förbättrad sida där alla kommunala och privata utförare inom boendestöd, dagliga verksamheter och ledsagning som erbjuder teckenspråk tydligt kan hittas.

Rådet hade även som synpunkt att kontaktuppgifter bör finnas på sidan, så att man kan höra av sig om man vet att det finns nya eller andra utförare som erbjuder detta, så att listan uppdateras kontinuerligt.

Rådet tackar för att deras viktiga roll har tagits i beaktande för att påverka tillgängligheten för personer i behov av teckenspråk, och uttrycker glädje över att deras synpunkter har lett till en konkret förändring.

6. Genomgång av föregående protokoll

Protokollet läggs till handlingarna.

7. Äldrenämnden

7.1 Föredragningslista äldrenämnden

Rådet har inga kommentarer.

7.1.8. Tertialrapport 2 2025 för äldrenämnden

Rådet har inga kommentarer.

7.1.9. Skrivelse om utevistelse för äldre

Rådet frågar om utemiljöer på äldreboenden och om äldre har rätt att vistas utomhus.

Karin Bülow förklarar att detta regleras i stadens utevistelsegaranti. Boendena har personalresurser och ersättningsnivåerna omfattar planering av utevistelse och andra aktiviteter. Ingen särskild ansökan om ledsagning behövs, eftersom boendet ansvarar för att organisera utevistelser.

Rådet undrar varför det inte finns krav på uteplats vid nybyggnation.

Karin Bülow svarar att Boverkets krav inte omfattar obligatoriska utegårdar för vård- och omsorgsboenden, men att staden planerar för gemensamma utemiljöer där det är möjligt. Privata balkonger avråds av säkerhetsskäl, medan gemensamma balkonger är önskvärda. Hon förklarar att högre krav på uteplats kan vara svåra att uppfylla i innerstaden, vilket är anledningen till att det inte är ett "skall-krav".

7.1.11. Svar på remiss av betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens

Rådet har inga kommentarer.

7.1.13. Svar på remiss av motion om att införa fler vårdjur på stadens vård- och omsorgsboenden

Rådet ställer sig bakom förvaltningens svar.

8. Överförmyndarnämnden

8.1 Föredragningslista överförmyndarnämnden

Rådet har inga kommentarer.

8.1.9. Tertialrapport 2 2025

Rådet har inga kommentarer.

9. Socialnämnden

9.1 Föredragningslista socialnämnden

Rådet har inga kommentarer.

9.1.6. Remiss av Motion om att ge äldre guldkant på vardagen

Rådet har inga kommentarer.

9.1.7. Remiss av Motion om att stoppa bygget av LSS-boendet i Lammholmen

Rådet ställer sig bakom förvaltningens svar.

9.1.16. Remiss av slutbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter– några anslutande frågor

Rådet har inga kommentarer.

9.1.18. Tertialrapport 2 2025 för socialnämnden

Rådet har inga kommentarer.

9.1.19. Kartläggning av barnfamiljer med socialtjänstkontakt i Stockholms stad som lever under osäkra boendeförhållanden 2025

Lina Blombergsson ger en kort bakgrund. Hemlöshetskartläggningen görs vartannat år. Antalet personer i hemlöshet minskar, det rör även barnfamilj. Det är en stor minskning av hemlösa barnfamiljer, 36%. Av de barnfamiljer som klassas som bostadslösa bor de flesta inom SHIS. Staden har få bostadslösa barnfamiljer som bor på tex hotell eller vandrarhem.

Rådet undrar över skäl till minskningen.

Lina Blombergsson svarar att det har lättat på bostadsmarknaden och de kommunala bostadsbolagen har sänkt kraven för att få ett förstahandskontrakt.

Rådet undrar hur hög hyra en enskild får man vid försörjningsstöd.

Lina informerar om att det finns ett tak som skiftar beroende på antalet barn. Det går alltid att göra individuella bedömningar i specifika fall.

9.1.20. En långsiktig färdplan för enhetlig yrkestitulatur i LSS-verksamheterna

Rådet noterar att det i vissa stadsdelsförvaltningar är lägre kompetens än andra. Rådet undrar om det betyder att vissa förvaltningar får ett starkare lyft.

Lina Blombergsson berättar att förvaltningen försöker vara lyhörda gentemot stadsdelsförvaltningarna och förstå vad de behöver. Utbildningen sker på svenska och möjlighet till studier i svenska ges, i syfte att få grundkompetens att söka till kompetenslyftet.

9.1.22. En ny friliggande gruppbostad för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service (LSS 9:9) i Enskede- Årsta-Vantör, De Gamlas Hem 2

Rådet har inga kommentarer.

9.1.23. Skrivelse angående möjligheten att kombinera daglig verksamhet med deltidsstudier

Rådet tycker det är en viktig fråga att belysa för allas rätt till inkludering på arbetsmarknaden. Jämställdhet i arbetslivet handlar om att alla, oavsett kön, ska ha lika möjligheter och rättigheter att arbeta och utvecklas utan att hindras av begränsande normer.

Rådet har fått in en viktig skrivelse av en medborgare som belyser de stora utmaningar och hinder som finns och utgörs av staden för personer som har beviljat daglig verksamhet och önskar studera på Komvux för att ett mer självständigt liv. Denna skrivelse ska bifogas med i protokollet (se bilaga 2) och rådet ber berörda nämnd och förvaltning att ta detta i beaktande för framtida beslut och satsningar.

10. Övrigt

10.1 Lina Blombergsson informerar om Rådens roll i förhållande till nämnd

Från KF:s kansli

Nu har jag stämt av med kloka kollegor och ett litet mer utförligt svar kommer här.

För nämnderna är rådet rådgivande. Det innebär att de inte har rätt att väcka ärenden i nämnden, vilket så småningom skulle föranleda ett skriftligt underlag till ett sammanträde. Men det kan de som sagt inte göra.

Det finns inte heller något tydligt i instruktionerna kring hur kommunikationen mellan råd och nämnd ska ske, följande står under första paragrafen i instruktionen:

Råden ska vara ett forum som bistår stadens arbete med att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Råden ska stödja och ge råd i stadens arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Råden deltar i planering och uppföljning av hur utvecklingsarbetet med att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning fortskrider.

Utan att exakt veta vad frågan som ledamoten vill ställa till nämnden handlar om, så blir det nog ändå svårt att tolka in att skrivningarna ovan ger att nämnden ska besvara sådant som kommer från rådet skriftligen.

Sammanfattningsvis så finns det inget stöd för att råden kan kräva ett visst svar från sin nämnd, till exempel skriftligen. Nu har vi inte full inblick i exakt vad frågan rör eller vad som har skett innan, men om vi strikt håller oss till det formella så är det inget som rådet kan kräva.

Rådet menar att det är lite olyckligt inte kunna väcka egna ärenden men har en förståelse för förklaringen.

10.2 Håkan Andersson informerar om att vid nästa sammanträde för funktionshinderrådet kommer överförmyndarförvaltningen berätta om sin digitaliseringsresa.

Nästa sammanträde är den 16 oktober och kommer att vara ett digitalt sammanträde.

Ordförande tackar för ett bra möte och avslutade mötet.